

Réfi Attila–Vida István

Megjelenés előtt a Magyarországi politikai pártok lexikona (1846–2010) első kötete

Napjainkban a politikai pártok a közélet meghatározó szereplői, jóllehet tevékenységük gyakran megosztja a közvéleményt. A választók jelentős része egyenesen közönnyel, sőt elutasítóan veszi tudomásul működésüket. Akár szeretjük őket azonban, akár nem, az vitathatatlan, hogy a polgárosodott társadalmak megjelenésétől kezdve a pártok a napi politika legfontosabb alakítói, hazánkban is immár több mint másfél évszázada vannak jelen és gyakorolnak döntő hatást mindannyiunk életére.

Ennek ellenére, szemben a világ számos országával, a magyarországi politikai pártok adatait, történetét, irodalmát összefoglaló lexikon mindeddig nem készült, pedig a tudományos kutatás, az oktatás, a politikai és a történeti műveltség bővítése szempontjából nagy szükség lenne rá, és nyilván a média igényesebb szereplői is hasznát vennék.

Mindezek szem előtt tartásával került sor 2000 őszén az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Bölcsészettudományi Kar Politikaelméleti Tanszéke és az ELTE Jogi Kar Politológiai Tanszéke összefogásával az ELTE Pártkutató Műhely létrehozására, melynek vezetői Bihari Mihály, egyetemi tanár, alkotmánybíró, utóbb a Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke, Gázsó Ferenc egyetemi tanár, korábbi művelődési miniszterhelyettes és Vida István egyetemi tanár, az ELTE Politikaelméleti Tanszékének akkori vezetője lettek, igazgatója pedig Izsák Lajos egyetemi tanár, az ELTE akkori általános rektor-helyettese. Előbbiek munkáját egy történészekből, levéltárosokból, politológusokból és szociológusokból álló grémium segíti. A Pártkutató Műhely alapvető célja az 1846 és 1989 közötti és a mai magyarországi pártokra, politikai és pártrendszerekre vonatkozó, különböző helyen folyó történeti, politológiai és szociológiai kutatások koordinálása, önálló monográfiák, tanulmányok és tanulmánykötetek készítése, műhelyviták lefolytatása, s az elkészült munkák megjelentetésének elősegítése. Ennek jegyében indították útnak 2003-ban az ELTE Eötvös Kiadóval közösen, Bihari Mihály, Gázsó Ferenc és Vida István szerkesztésében a *Pártok és politika* című könyvsorozatot, amelynek kiadását 2006-ban a Gondolat Kiadó vette át.

Az egyik fő célkitűzés természetesen a Pártkutató Műhely megalakulásától kezdődően az ún. pártlexikon illetve egy, a pártokra vonatkozó bibliográfia elké-

szítése volt, ezek előzményének tekinthető a magyarországi pártok programjának¹ négy kötetben történő megjelentetése is 2003 és 2005 között. A pártlexikkal kapcsolatos tényleges munkálatok azonban csak 2006 végén kezdődtek. Ekkor Bihari Mihály elnökletével megalakult a lexikon szerkesztőbizottsága, amelynek tagjai: Boros Zsuzsa (ELTE Jogi Kar Politikatudományi Intézet), Izsák Lajos (ELTE BTK Történeti Intézet), Jónás Károly (Országgyűlési Könyvtár), Pál Lajos (Századok szerkesztősége), Sipos Péter (MTA Történettudományi Intézet), Szabó Dániel (MTA Történettudományi Intézet), Szász Zoltán (MTA Történettudományi Intézet) és Vida István (ELTE BTK Pártkutató Műhely), tanácsadói Hubai László (Zsigmond Király Főiskola) és Szabó Róbert (MTA Történettudományi Intézet), a titkárai pedig Réfi Attila és Sziklai István az MTA-ELTE Pártok, pártrendszerek, parlamentarizmus kutatócsoport két fiatal munkatársa lettek. Utóbbi, akadémia támogatású kutatócsoport 2007. január 1-jén kezdte meg munkáját, melyet a Pártkutató Műhellyel történő szoros és összehangolt együttműködésben végez, egyúttal helyiségei és eszközei révén gyakorlatilag biztosítja a pártok kutatásához szükséges infrastrukturális hátteret. Vezetője, az ELTE Új- és Jelenkor Magyar Történeti Tanszék akkori tanszékvezetője, Gergely Jenő professzor volt, az ő 2009. decemberi sajnálatos halálát követően pedig Erdődy Gábor egyetemi tanár vette át a csoport irányítását, amelyben tudományos tanácsadói minőségben a Pártkutató Műhely egyik vezetője, Vida István professzor is a kezdetektől meghatározó szerepet tölt be, és alapvetően ő az, aki összehangolja a két szervezet tevékenységét.

A pártlexikkal kapcsolatos munkálatok tényleges megkezdése előtt elsőként az alapvető elvi és módszertani kérdések tisztázására volt szükség, miután a magyarországi politikai pártok vonatkozásában az alapvető fogalmi keretek kijelölésére és megalkotására tudományos igényvel mindaddig nem került sor. Hosszas és számos szempontot figyelembe vevő eszmecserék során sikerült mindezt elvégezni, miután azonban a munkálatok előre haladtával a látókörünk is egyre szélesebbé vált, így számos fontos kérdés megítélése is változott a kiindulópontokhoz képest, sőt több esetben máig sem megnyugtatóan lezárt.

Mindenekelőtt természetesen a párt fogalmát kellett meghatározni. E téren kiindulásként a következő definíciót vettük alapul: a párt az a politikai szervezet, amely hivatalosan megalakult, amelynek választott vezetősége, fizetett apparátusa, illetve kiépített szervezeti hálózata, kidolgozott ideológiája (stabil világképe) és programja van, pártszerű tevékenységet folytat, és indult valamely parlamenti illetve helyhatósági választáson. A hat kritérium megléte többnyire a modern tömegpártokra jellemző. Ezen feltételek némelyike tehát nem feltétlenül áll fenn minden politikai pártra, így alapvetőnek csak a hivatalos megalakulást, a választott vezetőséget és a valamilyen szinten kidolgozott programot tekintjük. A munkálatok során azonban néhány indokolt esetben a lexikon szerkesztői eltértek még ezen kitételek merev alkalmazásától is.

Az elvi alapvetéssel párhuzamosan sor került az 1846 és 2006 közötti időszak folyamán hazánkban fennállt valamennyi párt nevét és alapadatait tartalmazó lista elkészítésére. Ez jelenleg több mint 670 pártból áll.

1. Magyarországi pártprogramok I. Magyarországi pártprogramok 1867-1919. Szerk.: Mérei Gyula, Pölöskei Ferenc. ELTE Eötvös Kiadó. Bp., 2003.; Magyarországi pártprogramok II. Magyarországi pártprogramok 1919-1944. Szerk.: Gergely Jenő, Glatz Ferenc, Pölöskei Ferenc. A 2. kiadást javította és átfordította: Gergely Jenő. ELTE Eötvös Kiadó. Bp., 2003.; Magyarországi pártprogramok. III. Magyarországi pártprogramok 1944-1988. Szerk., a bevezetőt írta és a jegyzeteket készítette: Balogh Sándor, Izsák Lajos. ELTE-Eötvös Kiadó. Bp., 2004.; Magyarországi pártprogramok. IV. Magyarországi pártprogramok 1988-1990. Szerk.: M. Kiss József, Vida István. ELTE Eötvös Kiadó. Bp., 2005.

Döntés született ugyanakkor, hogy a pártlexikon elsőként megjelentetésre kerülő kötetébe csak az ún. parlamenti pártok kerülnek be, ezek alatt általánosságban az országgyűlési választásokon legalább egy jelöltet állító politikai formációkat értjük, de ide soroljuk azon szervezeteket is, amelyeket a képviselők mandátumuk idején hoztak létre, valamint a parlamenti pártok által kötött alkalmi, vagy tartósan fennmaradó pártszövetségeket, koalíciókat is. Felvettünk a lexikonba továbbá olyan politikai egyesületeket is, amelyek nem folytattak pártszerű tevékenységet, de akár a maguk, akár az általuk létrehozott párt révén részt vettek a választási küzdelemben. Ugyanakkor az olyan történeti időszakokból, mint például 1918 ősze és 1919 tavasza, amikor nem tartottak választásokat, azok a pártok kaptak szócikket, amelyek fontos szerepet játszottak az akkori politikai közéletben.

A tervezett második kötet fogja tartalmazni az 1989 és 2010 között működött összes pártot. Végül majd csak a harmadik kötet lesz az, amely az 1846-tól napjainkig tartó időszak valamennyi pártját feldolgozza.

A pártlista összeállítását követően, szükségessé vált a pártok jellegének, típusának meghatározása is. Ennek során döntően az adott párt eszmei-politikai beállítottságát, célkitűzéseit, programját, a politikai palettán való elhelyezkedését és társadalmi bázisát vettük figyelembe. Ennek során alapvetően a tudományos kutatások eredményeire támaszkodunk, de ha mód volt rá, figyelembe vettük az érintett pártalakulat korabeli önmeghatározását is.

Mindezek alapján a politikai szervezeteket a következő pártcsaládokra osztottuk: 1. liberális, 2. konzervatív, 3. keresztényszociális, kereszténydemokrata, 4. szocialista, szociáldemokrata, 5. kommunista, 6. paraszt és agrár, 7. szélsőjobboldali, fasiszta, 8. környezetvédő (ökológiai), 9. regionális, 10. etnikai.

Az egyes pártcsaládokon belül természetesen további finomításokat kellett tenni, tekintettel arra, hogy a magyarországi pártfejlődés lényegesen különbözik a nyugat-európaiától, s az ottani társadalomtudományokban, mindenekelőtt a politológiában és a pártszociológiában, használt kategóriák csak nagy körültekintéssel alkalmazhatók nálunk. A *liberális pártok* között a klasszikus, a konzervatív liberális (nemesi liberális) elveket vallók és neoliberaisok mellett megkülönböztettük a baloldali radikális, illetve demokrata liberális szervezeteket. A *konzervatív pártalakulatok* táborban a következő variánsokat vettük figyelembe: autentikus (rendi) konzervatív, keresztény (katolikus) konzervatív, nemzeti (jobboldali) konzervatív, liberális (nemesi) konzervatív és neokonzervatív. A *keresztény szociális és kereszténydemokrata* formációkat önálló pártcsoportnak tekintettük, noha eszmeileg a konzervativizmus alapján álltak. A *szociáldemokrata és kommunista* politikai szervezetek megkülönböztetését az indokolta, hogy noha ideológiájuknak egyaránt a marxizmus tekinthető, ugyanakkor történeti szerepük, jövőképük, külpolitikai orientációjuk, politikai módszereik, bázisuk stb. jelenősen eltértek egymástól. A szociáldemokrata pártoknál elkülönítettük a bal- és jobboldali szociáldemokrata pártokat is. A magyarországi kommunista pártokat pedig a bolsevik típusú pártokhoz soroltuk. A *parasztpártok és az agrárpártok* között is határvonal húzható a tekintetben, hogy milyen érdekeket képviseltek és mely társadalmi rétegekre támaszkodtak. Az agrárpártok rendszerint az úri birtokosok és az agrárium általános gazdasági érdekeinek a szószólói voltak, híveik a tehetősebb falusi rétegek, a közép- és nagybirtokosok, s az agrárértelmiség köréből kerültek ki, míg a parasztpártok szélesebb paraszti érdekeket képviseltek, ezek felemelkedésért küzdöttek, s a parasztság alsó és középső rétegeire támaszkodtak. Hazánkban a paraszt-

pártok egészen 1948-ig jelentős politikai szerepet játszottak, és léteztek közöttük radikális, demokratikus, mérsékelt demokratikus illetve jobboldali szervezetek is. A *szélsőjobboldali, fasiszta* pártok között is megkülönböztethetők a fajvédő, a nemzetiszocialista (nyilas) és a nemzeti radikális (radikális jobboldali) politikai tömörülések. A *környezetvédők* szintén legalább két irányzatra bonthatók, az ún. demokrata és a radikális zöldekre. A pártok besorolása természetesen önmagában nem könnyű feladat, de egy lexikon esetében megkerülhetetlen. A politikai szervezetek idővel változnak, fejlődnek, kategorizálásuk viszont nehezen tudja követni ennek a dinamikáját, különösen abban az esetben, ha egy párt fennállása alatt több ideológiai-politikai fordulatot is végrehajt. A Fidesz például 1988-ban antiklerikális, baloldali (radikális) liberális pártként indult, majd mérsékelt jobbközép konzervatív szervezetté vált.

A pártoknak a politikai mezőben való elhelyezkedése tekintetében a politológia által alkalmazott klasszikus megkülönböztetéseket használtuk: baloldali, jobboldali, centrista, balközép és jobbközép politikai szervezetek. A lexikon jellegéből adódóan célszerűnek látszott feltüntetni a szócikkekben, hogy az illető alakulat parlamenti, illetve parlamenten kívüli párt-e, még akkor is, ha az a szócikkből egyértelműen kiderült. A kormányhoz való viszony tekintetében megadtuk, hogy az érintett tömörülés kormányzó párt, vagy ellenzéki párt-e. A politikai életben való elhelyezkedés definiálásánál használtuk a baloldali ellenzék és a jobboldali, illetve szélsőjobboldali ellenzék kategóriáját is. A politikai módszerek tekintetében a pártokat csupán kétféleképp jellemeztük: mérsékelték vagy radikálisok. Szervezeti szempontból a következő – fejlettséget és hatékonyságot is tükröző – kategorizálást alkalmaztuk: a. klubpártok, b. hagyományos pártok, c. tömegpártok, d. néppártok.

A szerkesztőbizottság ülésein megállapodás született a tekintetben is, hogy a pártokról készülő lexikon egységes szempontok szerint felépülő, hosszabb-rövidebb szócikkekben álljon, minimális rövidítésekkel. Meghatározásra került egyúttal a szócikkek által lehetőség szerint követendő struktúra és terjedelem is. Ennek alapján az egyes szócikkek az alábbi struktúra szerint épülnek fel: 1. Név, ezek rövidítése, a párt megalakulásának és megszűnésének időpontja. A párt jellegének meghatározása, elhelyezése valamelyik pártcsaládba, politikai mezőbe, utalva szervezeti típusára. 2. A párt megalakulása, a megalakulás oka és célja. A kezdeményező neve. (A rendszerváltás utáni politikai tömörülések esetében a bírósági bejegyzés dátuma.) 3. A hivatalos pártvezetőség. Terjedelmi okok miatt csak a párt elnökének, ügyvezető elnökének, főtitkárának, esetleg reprezentatív, bár párttisztiséget nem viselő emblematisz figurája nevét szerepeltetve, de a később személyi változásokat is feltüntetve. 4. A párt szervezete, belső struktúrája, apparátusa, taglétszáma. 5. A párt tömegbázisa, és ennek változásai. 6. A párt története. A pártprogram, illetve ennek esetleges módosításai. A választási eredmények időrendben. A párt állásfoglalása a kor legfontosabb kül- és belpolitikai kérdéseiben. Pártszövetségekben való részvétel. 7. Az esetleges ún. szatellit szervezetek (ifjúsági- és nőszervezetek, különböző egyesületek, klubok stb.) felsorolása. 8. A párt hivatalos sajtóorgánumának említése, amennyiben van ilyen.

Meg kell azonban említeni, hogy gyakran még néhány egyszerűnek tűnő adat, így például a név vagy a fennállás pontos időhatárainak meghatározása is komoly nehézségekbe ütközik. A dualizmus idején és a Horthy-korszakban ugyanis a pártokat hivatalosan nem tartották nyilván. A korabeli sajtó pedig többféle elnevezést használt, a jelentősebb szervezetek esetében ugyan kialakult egyfajta közös

névhasználat, de ezek sem tekinthetők teljesen adekvátnak. Gyakran a pártvezetők nevét vették igénybe a párt megjelölésére (Deák-párt, Rassay-párt, Nagyatádi-párt). A 20-as években – a bethleni konszolidáció előtt – gyors politikai átalakulások következtében akár egyetlen szó elvételével vagy hozzáadásával jöttek létre új szervezetek, amelyek aztán rövid idő alatt eltűntek. A pártok fúziója esetén gyakran mindkét elődpárt nevéből megőriztek valamit. Sajnos gyakran a hivatalos választási iratok sem adnak eligazítást. Az Egységes Párt még 1926-ban is legalább hatféle különböző írásmóddal volt használatos. Nem ritkán előfordul az is, hogy egy-egy jelölt az őt indító párt nevéből kihagy egy szót, vagy éppenséggel hozzátesz egyet. Az Egységes Párt teljes neve református vidékeken Keresztény-Keresztény Kisgazda-, Földműves és Polgári Párt, míg a döntően katolikus vidékeken a „keresztény” szót nem használták. Az anomáliák miatt ezért szócikkekben megadtuk a tömörülések különböző névváltozatait is. 1945 után a rendszerváltásig a pártok tekintetében nem volt nyilvántartás, de mivel kevés párt létezett, a pártok nevének tisztázása nem okozott gondot. 1989 után ugyanakkor a pártok nyilvántartásba vételének kötelező tételével a helyzet e tekintetben egyértelművé vált.

A politikai szervezetek megalakulásának illetve megszűnésének pontos dátumát sem sikerült mindenkor tisztázni, az ilyen eseteket a szócikkekben kérdőjellel, vagy a pontos dátum hiányával jeleztük.

A szócikkek hosszára vonatkozóan a következő megállapodás született: a nagy, évtizedekig működő, zömmel kormányzó pártok (Szabadelvű Párt, Egységes Párt, Nemzeti Egység Pártja, Magyar Élet Pártja, Szociáldemokrata Párt, Magyar Kommunista Párt, Magyar Dolgozók Pártja, Magyar Szocialista Munkáspárt, FIDESZ, Magyar Demokrata Fórum stb.) 8–12 ezer leütésnyi, a közepes pártok 6–8 ezer leütésnyi, a kispártok maximum 3200 leütésnyi terjedelmet kapnak.

Le kell szögezni ugyanakkor, hogy ezek csak az előzetesen meghatározott szerkesztési irányelvek, így mind a szerkezeti felépítés, mind a terjedelem vonatkozásában az egyes szócikkek esetében a végső forma tekintetében előbbiekhöz képest kisebb-nagyobb eltérések lehetnek a pártok jelentősége, illetve a rendelkezésre álló források, adatok mennyisége következtében.

A kutatás módszertanára rátérve, a munkát nagymértékben nehezítette, hogy az összes Magyarországon létezett pártnak csak mintegy a negyedéről áll rendelkezésre szakirodalom. A hazai pártkutatás súlyos hiányait jól érzékelteti, hogy még a korszakos jelentőségű, nagy kormányzó pártok, úgymint a Szabadelvű Párt, az Egységes Párt, a Magyar Dolgozók Pártja, vagy a Magyar Szocialista Munkáspárt történetének feldolgozására sem került még napjainkig sor, de a jelentősebb ellenzéki pártok esetében is hasonló a helyzet. Ugyanakkor a rendelkezésre álló feldolgozások esetében is számos időközben már elavulttá, szemléletében túlhaladottá vált, sőt ezek gyakran nem mentesek tárgyi tévedésektől sem, amelyek adott esetben a különböző kritikátlan átvételek révén széles körben elterjedtek és napjainkig elfogadottá váltak. Munkánkkal egyúttal remélhetőleg ezeket a szakirodalomban meggyökeresedett tévedéseket is sikerül korrigálnunk. Jellemző, hogy még az Akadémiai Kiadó által megjelentetett Magyar Nagylexikon pártokról szóló szócikkei is meglehetősen rövidke és kevés megbízható információt tartalmaznak. A pártlexikon készítésekor viszont, a legtöbb esetben széles körű alap kutatásokat végeztünk, melynek során a levéltári források, a korabeli sajtóanyagok, a párt sajtó, a parlamenti naplók, a megjelent vagy még kiadatlan pártprogramok illetve egyéb párt dokumentumok, a választási nyilvántartások és adattárak, valamint a kü-

lönböző történelmi és politikai szakbibliográfiák és repertóriumok is feldolgozásra kerültek. Feltétlenül meg kell említeni, hogy a kutatási módszerek és a források tekintetében éles különbség van a rendszerváltást megelőző korszakok, immár történelminek tekinthető pártjai, illetve a rendszerváltás időszakában vagy azt követően létrejött és működött, gyakran jelenleg is fennálló politikai szervezetek vonatkozásában. Ez utóbbiak esetében ugyanis a klasszikus történelmi eszköztár kevésbé alkalmazható. Részben azért, mert iratanyagaikra nem vonatkozik a levéltári törvény, így a működésükkel kapcsolatban keletkezett irataikat, már ha egyáltalán ezek megfelelő archiválására és tárolására sor került, nem kötelesek átadni, a más intézmények esetében szokásos 15 évet követően sem az állami levéltáraknak, így ezek a kutatás számára többnyire nem elérhetőek. Ennek tükrében az sem meglepő, hogy a rendszerváltás időszakától bejegyzett mintegy 300 párt története, néhány esettől eltekintve, nincs feldolgozva. Tehát megismerésükhöz a szakirodalom sem nyújt segítséget. Új típusú forrásként jelenik meg ugyanakkor az internet, egyrészt a pártok által működtetett honlapok, másrészt a pártokra vonatkozó híryananyagok, beszámolók révén. Az írott sajtó természetesen szintén jól hasznosítható, továbbá kortárs politikai szervezetekről lévén szó a pártok meghatározó tagjaival történő személyes kapcsolatteremtés révén történő információszerezés sem megkerülhető, melynek során értelemszerűen ügyelni kell a szubjektív tényezők lehetőség szerinti minimalizására. Az alapvető és legfontosabb forrásaink ugyanakkor a rendszerváltás utáni pártok tekintetében a bírósági nyilvántartások. A pártok gazdálkodásáról és működéséről szóló 1989. évi XXXIII. tv. alapján ugyanis a pártok működéséhez bírósági bejegyzés szükséges, melyhez egyúttal az adott párt működésével, céljaival kapcsolatos dokumentumok is csatolandók, sőt ezek esetlegesen később módosított változataiból is át kell adni egy-egy példányt a bíróság számára. Ily módon a bírósági nyilvántartásokból jól nyomon követhető az egyes pártok működése, szervezeti felépítése illetve ezek módosulásai. Az ez irányú kutatást egyébként, kérelmünkre a Legfelsőbb Bíróság elnöke engedélyezte, amiért ezúton is szeretnénk kifejezni köszönetünket.

Ami a kötet szerkezeti felépítését illeti, alapvetően a hagyományos történelmi felosztáshoz illeszkedő korszakolást alkalmazunk. Ennek megfelelően négy nagy részre bontjuk a kötetet az 1846 és 1919 közötti, az 1919-től 1944-ig, az 1944-től 1989-ig terjedő, illetve az 1989-től 2010-ig tartó időszakokra. Valamennyi fő korszakhoz kapcsolódik egy-egy bevezető tanulmány is, amelyet ábécérendben követnek az egyes pártokról szóló szócikkek. Mindezeket kiegészíti a kötet elején a szerkesztőbizottság elnökének, Bihari Mihálynak az előszava, illetve az ezt követő szerkesztői megjegyzések, valamint a kötet végén függelékként található rövidítés-, illetve irodalomjegyzék, amely a pártokra vonatkozó alapvető szakirodalomról ad átfogó képet.

Az eddigiekből is kitűnt, hogy rendkívül nagyszabású, széleskörű adatgyűjtést, majd ennek alapján körültekintő feldolgozást igénylő vállalkozásról van szó, ami természetesen csak számos résztvevő áldozatos munkája árán valósítható meg. Miután a szerkesztőbizottság csupán évi egy-két alkalommal ülésezik, így feladata inkább csak a nagyobb horderejű kérdésekben történő döntésekre, a hosszabb távú feladatok meghatározására, illetve az elvi keretek kialakítására terjed ki. A tényleges, napi munka szervezése és operatív irányítása így a szerkesztőség feladata, amelynek tagjai Vida István főszerkesztő, valamint Izsák Lajos, Jónás Károly, Kovács Tamás, Réfi Attila és Sziklai István szerkesztők. Az egyes elkészült fejezetek nyomdai előkészítése és műszaki szerkesztése ugyanakkor Pál Lajos feladata.

Miután már a parlamenti pártokat tartalmazó első kötet is mintegy 350 szócikket fog tartalmazni, ez természetesen néhány ember munkája révén nem megvalósítható, a munka időigényes volta mellett az ilyen széles körre nyilvánvalóan nem kiterjedő szakértelem és hozzáértés következtében sem. Ezért az adatgyűjtésre és az egyes szócikkek illetve a bevezetők megírására lehetőség szerint igyekeztünk az adott témában otthonos külső szakembereket felkérni. Az ily módon összeállt szerzői gárda közel félszáz (!) fő, ami jól érzékelteti a vállalkozás nagyságát. Rajtuk keresztül képviselteti magát többek között a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Politikatörténeti Intézet, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi illetve Vitéz János Kara, az Országgyűlési Könyvtár, a Holokauszt Intézet, a Jelenkutató Intézet és a Kodolányi János Főiskola is. A többnyire tehát komoly szakmai múlttal rendelkező szerzők mellett ugyanakkor, néhány esetben lehetőséget biztosítottunk, a témavezetőik által ajánlott, tehetséges doktorandusok számára is a kutatómunkába történő bekapcsolódásra.

A megfelelő tudományos színvonal biztosítása az elkészült szócikkek gondos lektorálását is megköveteli, ezt a felelősségteljes munkát Szabó Dániel, Szász Zoltán és Sipos Péter szerkesztőbizottsági tagok vállalták magukra. Végezetül feltétlenül említést érdemel, hogy a mindezek elvégzéséhez, illetve a kiadáshoz szükséges anyagi hátteret a Táncsics Alapítványtól, illetve az Országos Tudományos Kutatási Alaptól elnyert támogatás révén sikerült biztosítani.

A kiadvány címe eredetileg *Magyarországi politikai pártok lexikona (1846–2006)* lett volna, a széleskörű munkálatok előre nem látható elhúzódása következtében azonban a szerkesztőbizottság az előző év során célszerűnek látta az időhatár 2010-ig történő kiterjesztését. A fentebb ismertetett első kötet, amely a *Parlamenti választásokon jelöltet állító pártok* alcímet viseli a Gondolat Kiadó és az MTA-ELTE pártok, pártrendszerek, parlamentarizmus kutatócsoport közös kiadványaként kerül megjelentetésre. A kézirat jelenleg már leadás előtti állapotban van, így a megjelenés még az idén várható.

Végezetül, hogy addig is némi képet adjunk a lexikonról, mellékletként közlünk az alkalomhoz illően, néhány szabolcsi vonatkozású szócikket.

Nemzeti Radikális Párt (NRP), 1930. november 1–1936. december 1. – fajvédő eszmeiséget és az olasz típusú korporatív államberendezkedést képviselő, de demokratikus követeléseket hangoztató ellenzéki parlamenti párt. Bajcsy-Zsilinszky Endre alapította 1930. november 1-jén. Az alakuló ülés időzítésében szerepet játszott a gazdasági világválság, a Magyarországot különösen is érintő agrárválság, a birtokos parasztság mozgolódása, az ellenzéki kisgazdákkal való közös pártalakítási tárgyalások eredménytelensége, a *Magyarországi Szociáldemokrata Párt* tevékenységének megélénkülése, s nem utolsósorban az elvbarátaiban csalódott Bajcsy-Zsilinszky pártalapítási ambíciója. Nem mellékes az sem, hogy 1928 után a szélsőjobboldali politikus nézetei lassan megváltoztak, távolodott a fajvédő eszméktől és annak képviselőitől, anélkül hogy radikálisan szakított volna azokkal. A kezdeti néhány évet leszámítva nem a konzervatív jobboldal körében keresett szövetségeseiket, hanem a polgári ellenzéki csoportok felé mozdult. Az 1931. január 11-i tarpai zászlóbontó nagygyűlésen elnökké Bajcsy-Zsilinszky Endrét, titkárokká Pintér Bélát és Talpassy Tibort választották. A párt vezérkarához tartozott továbbá a későbbi titkári teendőket is ellátó Fėja Géza író. Az 1936. március 22-i országos

pártértekezleten Bajcsy-Zsilinszky pártelnök helyetteseként bekerült a vezetőségbe Eröss János nyíregyházi ügyvéd, a főtítkár pedig Rékey Ödön lett. Az NRP felépítése a pártprogram elveit követte. A legkisebb sejtszerű egység a család volt, tíz család pedig egy nemzetséget alkotott. A nemzetségek földművelő, munkás és polgári tagozatba szerveződtek. Fölöttük a kerületi intézőbizottságok, illetve a megyei pártelnökök álltak. A tömörülés az alapítást követő évben a fővárosban – becslések szerint – mintegy ezer, vidéken (Békés, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár és Tolna megyében) hozzávetőleg 2500 taggal rendelkezett. A szimpatizánsok száma ennek a többszöröse lehetett. Az NRP a szegény- és kisparasztság, a falusi kispolgárság és a munkásság érdekeit kívánta képviselni. Tagjai és szimpatizánsai főként a középrétegekből verbuválódtak, de kezdetben akadtak hívei az alföldi parasztság körében is. A radikális kormányellenes megnyilatkozások miatti hatósági intézkedések, valamint a nyilasok atrocitásai is nehezítették az NRP szervezeti kiépülését, amely nem tudott országos tömegpárttá válni. A 315 pontból álló, meglehetősen eklektikus pártprogramot Bajcsy-Zsilinszky dolgozta ki, és 1930-ban *Nemzeti radikálisizmus* címen tette közzé. Konceptiójában fellelhetők a progresszív követelések mellett a konzervatív, illetve retrógrád törekvések is. Egyes (államépítő, társadalomszervező) elképzelései az olasz fasiszta korporációs rendszer hatását tükrözik, mások ugyanakkor alkotójuk fajvédő múltjára emlékeztetnek. A politikai és gazdasági demokrácia megteremtése, a demokratikus szabadságjogok kiterjesztése, az általános, titkos választójog bevezetése révén, valamint az agrárpolitika terén kívánt radikális változtatásokat végrehajtani. A földbirtokviszonyok megváltoztatása céljából követelte – többek között – a hitbizományi rendszer megszüntetését, az 1000 katasztrális hold feletti egyházi, magán- és községi birtokok kisajátítását, a közép-, illetve nagybirtok 500 holdban történő maximálását. A modern gyáripar és a kisipar érdekében a hitelfelvételi lehetőségek módosítását és adóreformot sürgetett. A programban művelődés-, oktatás-, valamint katonapolitikai reformok is megfogalmazódtak. A külpolitikai célok között a történelmi Magyarország helyreállítása szerepelt Mussolini segítségével. A küszöbön álló országgyűlési választások előtt az NRP 1931. március 29-én fuzionált a Perley Lajos vezette *Országos Független Frontharcosok Pártjával* és a kevésbé jelentős *Ifjú Magyarok Országos Pártjával*. Az új pártalakulat neve *Egyesült Nemzeti Radikális Párt* lett. A választásokon három nyílt szavazásos kerületben sikerült jelöltet állítaniuk, de együtt is csupán az összes leadott szavazat 0,4 százalékát szerezték meg. Az egyetlen mandátumot a Tarpán induló Bajcsy-Zsilinszky nyerte el, a leadott szavazatok 52,57 százalékával. Az 1935-ös országgyűlési választás előestéjén az NRP választási szövetségre lépett a Nagy Vince nevével fémjelzett októbrista *Országos Függetlenségi Kossuth Párttal*, majd a pártszövetség kiegészült még a Zsolt Béla újságíró vezette polgári radikális politikai csoporttal is. A két párt vezetőségének megállapodása értelmében, a Budapest észak-pesti választókerületben a listát a Kossuth-párti Rupert Rezső vezette. Emellett az NRP öt nyílt szavazású választókerületben is indított jelöltet. A közigazgatási visszaélések következtében az országosan leadott szavazatoknak mindössze csak 0,86 százalékát gyűjtötték össze, amivel egyetlen mandátumot sem sikerült szerezniük. A kormányzat – országos botrányt okozva – különösen megalázó módon fosztotta meg Bajcsy-Zsilinszkyt attól a lehetőségtől, hogy bekerüljön a törvényhozásba, sőt a következő évben a pótválasztást is elvesztette a kormánypárt emberével szemben. A választási kudarc után a nemzeti radikálisok vezére és pártja a *Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt* felé kezdett

orientálódni, amelyet Gömbös miniszterelnök szintén súlyosan megsértett azzal, hogy nem tartotta meg az Eckhardt Tiborral megkötött választási szövetséget. A két pártvezér megállapodása nyomán az NRP 1936. december 1-jén csatlakozott a *Független Kisgazdapárthoz*. A közös platformot a német veszély és a diktatórikus törekvések elleni harc jelentette. Abban, hogy Bajcsy-Zsilinszky feladta pártját, komoly szerepet játszott az állandó pénztelenség, a párt tevékenységének ellehetetlenülése a kormányzati terror következtében, mandátuma elvesztése, valamint a kisgazdapárt politikai szembefordulása Gömbössel és a kormánypárttal, illetve kibékülése a konzervatív, a polgári liberális és a demokratikus ellenzékkel.

Az NRP sajtóorgánumai az *Előőrs* (1928–1932) és a *Szabadság* (1932–1939) voltak.

Források: Bajcsy-Zsilinszky Endre: *Nemzeti radikalizmus*. Stádium, Budapest, 1930; Uó: Közös ellenzéki programot. *Szabadság*, 1935. december 15; A Nemzeti Radikális Párt Országos Intézőbizottsága 1936. november 18-i ülésének jegyzőkönyve. In B. Bernát István–Vida István: Dokumentumok a Független Kisgazdapárt és a Nemzeti Radikális Párt 1936. évi füziojának történetéhez. *Új Forrás*, 1983. 6. sz. 10–13; Tilkovszky Loránd: *Bajcsy-Zsilinszky. Írások tőle és róla*. Kossuth, Budapest, 1986; A Nemzeti Radikális Párt programja (Részlet), Budapest, 1930. In *Magyarországi pártprogramok, 1919–1944*. 2. jav. és átdolg. kiad. Szerk.: Gergely Jenő–Glatz Ferenc–Pölöskei Ferenc. ELTE–Eötvös, Budapest, 2003. 188–217.

Irodalom: Talpassy Tibor: *A holtak visszajárnak*. Magvető, Budapest, 1971. 5–38; Fėja Géza: *Lapszélre*, Szépirodalmi, Budapest, 1982. 72–159; *Kortársak Bajcsy-Zsilinszky Endréről*. Szerk. Vigh Károly. 2. bőv. kiad. Magvető, Budapest, 1984; Sebestény Sándor: *Bajcsy-Zsilinszky Endre Nemzeti Radikális Pártja, 1930–1936*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1988; Vigh Károly: *Bajcsy-Zsilinszky Endre, 1886–1944. A küldetéses ember*. Szépirodalmi, Budapest, 1992; Uó: *Bajcsy-Zsilinszky Endre külpolitikája*. Mundus, Budapest, 2002.

Magyar Szociális Zöld Párt (MSZZP), 1995. december 22.–2006. november 3. – a hagyományos környezetvédő felfogást elutasító radikális, parlamenten kívüli párt. A szervezet, Stekler Ottó technológus, a *Magyarországi Zöld Párt* korábbi alelnöke és pártigazgatója kezdeményezésére jött létre 1995. december 22-én Nyíregyházán. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1996. április 2-án vette nyilvántartásba. Nevét *Szociális Zöld Pártként* vagy *Zöld Pártként* is említették a korabeli sajtóban. Az alakuló ülésen elfogadott szervezeti szabályzat szerint a párt legfelsőbb szerve a kongresszus, amelyet ötévente hívtak össze. A zöld képviselet a párt évente ülésező koordinációs és érdekegyeztető testülete, melynek ülései között az országos vezetőség (elnök, két alelnök, titkár, titkárhelyettes) vezeti a pártot, mint ügyintéző, képviseleti és végrehajtó testület. A párt elnökévé Stekler Ottót választották. Az MSZZP egy sajátos – a hagyományos pártokat és politikát elutasító – anti-párt volt, melynek célja a társadalmi és gazdasági fejlődés meggyorsítása a „zöld” tudományos és technológia megoldások alkalmazásával. Programjában olyan pontok szerepeltek, mint a magyar közélet progresszív átalakítása, a nemzeti függetlenség megteremtése, az „élő” világ megmentése, a magyar érdekek képviselete, valamint a magyarság egyetemes értékeinek, tudásának, erkölcsének és kultúrájának megőrzése. Módszerei eltértek a hagyományos politikai eszközöktől: nem szervezett gyűléseket, nem agitált. Rejtetten maradó – állításuk szerint mindent átfogó – céljaikkal és támogatói háttérükkel nem illeszkedtek be a klasszikus értelemben vett zöld ideológiai irányzatba. Feltett szándékukká lett az emberi butaságból bekövetkezett magyarországi károk és hibák kijavítása a humor, mint segédeszköz felhasználásával. Az 1998. évi parlamenti választásokon az MSZZP Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében két jelöltet indított, ami elegendő volt megyei lista állítására is. A párt azonban a listára leadott voksoknak mindössze

0,05 százalékát kapta. A 2002-es parlamenti választásokon nem vett részt, mert aktivistáinak nem sikerült megfelelő számú kopogtatócédulát összegyűjteniük. A 2004. évi európai parlamenti választások előtt a *Magyar Vidék és Polgári Párttal* közösen szeretett volna listát állítani, de az Országos Választási Bizottság formai okokra hivatkozva elutasította regisztrálásukat. A zöldek 2006 januárjában 11 kérdésben népszavazást kezdeményeztek, többek között az ököpolitikától távol eső ügy, a halálbüntetés visszaállításáról is. Februárban magukat a párt aktivistáinak valló si-maszkos fiatalok egy püspökladányi választási fórumon megkísérelték párnakkal megdobálni Pokorni Zoltánt, a FIDESZ alelnökét, de a rendezvény szervezői megakadályozták a provokációt. Korábban szintén a zöldek aktivistái nyomtak tortát Demszky Gábornak, Budapest főpolgármesterének az arcába. A komolytalan akciók mögött – a pártelnök felkérésére – a jobboldali radikális beállítottságú Polgár Tamás („Tomcat”) által szervezett, ún. káoszbrigádok álltak, amelyeknek célja a média figyelmének felkeltése volt. Közben a párt egy másik vonalon tevékenykedő része igyekezett bizonyítékokat szerezni a választási csalásokra: a miskolci MSZP székházából fénymásolt kopogtatócédulákat szereztek meg, majd filmre vették, ahogy a parlamenti pártok (pl. az MDF) az ajánlószelvényekkel üzletelnek, s tömegesen vásárolják fel azokat. Bizonyítékaikat átadták Sólyom László köztársasági elnöknek, ám az ügyben azóta sem történt előrelépés. A 2006-os parlamenti választások ajánlási időszakának végén a magyar választási rendszer elleni tiltakozásul, amely gyakorlatilag lehetetlenné tette a kispártok bejutását a parlamentbe – elégették az ajánlócéduláikat a Kossuth téren, ezzel feltéve a pontot a Berta nevű kutya XIII. kerületi jelöltségének ügyére, mely a tiltakozóakcióik sorozatának egyik eleme volt. A Szabolcs-Szatmár Megyei Bíróság, miután sem a 2002. évi, sem a 2006. évi országgyűlési választásokon nem állított jelöltet, 2006. november 3-án jogerős ítéletével megszüntette a pártot, társadalmi szervezetként való továbbműködésének érintetlenül hagyásával. (A párt azonban 2008. szeptember 21-én újjáalakult.)

A formációhoz köthető lap a *Világos Zöld Újság* volt.

Forrás: Magyar Szociális Zöld Párt bírósági iratai. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, Pk 60 012/1996. ügysz.

Magyar Vidék Pártja (MAVIP), 2002. június 21–2003. január 8. – nemzeti konzervatív, parlamenten kívüli politikai szervezet. A pártot Balogh Gyula az FKGP korábban kizárt országos szervezőtitkára, fideszes parlamenti képviselő hozta létre nyíregyházi székhellyel, 15 alapító taggal, Független Kisgazdák Demokratikus Szövetsége elnevezéssel. Elnöke Balogh Gyula, két alelnöke Lengyel János konzervipari vállalkozó, fideszes képviselő és Szabó Ferenc, titkára Wachal Kálmán agrármérnök, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Földművelésügyi Hivatal vezetője lett. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2002. július 2-án vette pártként nyilvántartásba. Nevét 2002. augusztus 9-én Magyar Vidék Pártjára keresztelték át. A vidéki lakosság, mindenekelőtt a mezőgazdaságból élők érdekeinek képviseletére vállalkozott. Azt tűzte ki célul, hogy a 2002. áprilisi katasztrofális választási vereség után parlamenti frakció alakításával elősegítse a kisgazdapárti mozgalom újjászervezését. Baloghék pártalapítását a Fidesz szövetségi rendszeréhez tartozó, Turi-Kovács Béla vezette Kisgazda Polgári Egyesület a Fidesz-frakció megosztására irányuló törekvésnek minősítette, s kampányt indított ellene. Időközben a Független Kisgazdapárt élén jelentős változások zajlottak le, 2002 május 4-én leváltották Torgyán Józsefet a párt éléről, utóda Réti Miklós ceglédi orvos lett, aki-

nek megválasztását a Legfelső Bíróság jogerős végzése nyomán a Fővárosi Bíróság 2002. október 3-án jóváhagyta. 2002. november 10-én Torgyánt kizárták az FKGP tagjainak sorából. A MAVIP érdemi tevékenységet nem fejtett ki, s a Független Kisgazdapárt talpra állásának reményében 2003. január 8-án feloszlatta önmagát. A szervezetet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2003. június 28-i jogerős határozatával törölte a nyilvántartásból.

Források: A Magyar Vidék Pártjára bírósági iratai. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, Pk 60 123/2002. ügysz; Vidék Párja alakult–Turi-Kovács Béla reagálása <http://hirek.mti.hu/news.asp?newsid-20471> (Letöltés: 2011.01.03.); Vidék Párja alakult <http://hirek.mti.hu/news.asp?newsid-20485> (Letöltés: 2011.01.03.); Vidék Párja alakult. *Népszabadság*, 2002. július 27.

Magyar Nemzeti Szövetség (MANESZ), 2003. december 21– nemzeti konzervatív, kisebb jobbközép pártformációkat és civil szervezeteket tömörítő parlamenten kívüli párt. Alapítója Balogh Gyula független képviselő. A budapesti alakuló ülésen rajta és közvetlen hívein kívül részt vett többnek között Hegedűs Miklós, a Független Kisgazdapárt alelnöke, Jakab István szegedi vállalkozó, a Magyar Vállalkozó Egységpárt vezetője, Schuster Lóránd, a P. Mobil együttes vezetője, a 2003-ban a MIÉP-ből kilépett politikusok által alapított Magyar Nemzeti Front képviselőjében, Kunhegyi József agrárközgazdász professzor, az FKGP Vas megyei elnöke, Michaletzky Vilmos, a Nyugdíjas Párt elnöke valamint Petráss László, mezőgazdasági gépészmérnök, vállalkozó. A tömörülés elnöke Balogh Gyula, társelnöke Hegedűs Miklós és Michaletzky Vilmos, főtitkára Schuster Lóránd lett. A szövetséghez, önállóságát megtartva csatlakozott Balogh saját pártja, a Megújult Független Kisgazdapárt, a Nyugdíjasok Pártja, a Magyar Vállalkozó Egységpárt, és az 1998-ban zászlót bontott Egészséges Magyarországért Párt, valamint több mint egy tucat civil tömörülés, közöttük, a Honfoglalás 2000 Egyesület, a Horthy Miklós Társaság, a Keresztény Értelmiségi Klub, a Nemzeti Erők Mozgalma, a Nemzeti Keresztény Polgári Egyesület, valamint a lakás-maffia áldozatainak érdekeitvédő Sors-Társak Közhasznú Egyesület és egy ideig a Magyarok Világszövetsége is. A MANESZ-t Réti Miklós, a Független Kisgazdapárt akkori elnöke is támogatta és felszólalt rendezvényein. A „történelmi” Szociáldemokrata Párttal folytatott csatlakozási tárgyalások azonban eredménytelenül végződtek. A szerveződést a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2004. január 28-án vette nyilvántartásba. Baloghék elsődleges célja a 2004. évi európai parlamenti választásokon való indulás és az Európai Parlamentbe való bejutás volt. Választási programjuk középpontjában a magyar föld védelme, a szomszédos országokban élő magyarság számára a kettős állampolgárság megadása, a privatizáció leállítás, a kórházak állami kézben tartása, a kis- és középvállalkozások, valamint az agrárium támogatása, végezetül a cigányság helyzetének javítása álltak. A 2004. június 13-i európai parlamenti választásokon sikerült listát állítaniuk, amelyet Hegedűs Miklós vezetett, és helyet kapott benne Balogh Gyula, Helmeczy László ügyvéd, az Összefogás Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyéért Egyesület elnöke valamint több, kisgazdapárti és a radikális jobboldalhoz tartozó politikus is. A MANESZ több mint 20 ezer szavazatot kapott (0,66 százalék), ami azonban nem volt elég ahhoz, hogy európai parlamenti mandátumhoz jusson. Balogh Gyula még a választások előtt két nappal panasszal fordult az Országos Választási Bizottsághoz, amiatt, hogy a közszolgálati média, megsértve az esélyegyenlőség elvét, a kisebb politikai erők számára nem biztosított kellő nyilvánosságot, de beadványát az OVB elutasította. A MANESZ mögött álló

pártkoalíció ezt követően széthullott, a Balogh vezette párt a 2006. és a 2010. évi választásokon már nem indult.

Források: A Magyar Nemzeti Szövetség bírósági iratai. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, Pk 60 238/2003. ügysz; A kiegyensúlyozott tájékoztatás mellett demonstrált a Magyar Nemzeti Szövetség. MTI 2004. május 8. <http://archiv1988-2005.mti.hu/docview.faces> (Letöltés: 2011.01.11.); [Balogh Gyula sajtótájékoztatója.] MTI. 2004. június 2. <http://archiv1988-2005.mti.hu/docview.faces> (Letöltés: 2011.01.11.)

*Összefogás Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Felemelkedéséért Szövetség (ÖMSZ), 2006. január 24– regionális parlamenten kívüli párt. A korábban a Fideszben politizáló, majd a Centrum Párt alapító tagjaként és alelnökeként tevékenykedő, megyei önkormányzati vezető Helmeczy László ügyvéd alapította Nyíregyházán. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2006. január 27-én vette nyilvántartásba, az erről szóló határozat 2006. február 16-án emelkedett jogerőre. Nevét rövidítve Összefogás Megyénkért Szövetséggé is használták. Elődszervezete az Összefogás Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Felemelkedéséért Egyesület, amely Helmeczy elnökletével 2002. június 11-én alakult Nyíregyházán, hogy összefogja a civil szervezeteket, és önkormányzati képviselőket biztosítson a pártokhoz nem kötődő, de aktív közéletiséget vállaló polgárok részére. Összefogás Egyesület a 2002-es évi önkormányzati választások eredményeként a 48 fős megyei önkormányzatban 11 tagú frakciót mondhatott magáénak. Az egyesülethez hasonlóan az ÖMSZ is elsőrendű céljának a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei emberek helyzetének javítását, az élhetőbb élet feltételeinek megteremtését tűzte ki. Feladatának tekintette a különböző politikai elveket valló szervezetek közötti párbeszédet és együttműködés kialakítását, továbbá elvállalta a független polgármesterek képviselőtét is a megyei önkormányzatban. A párt bázisát zömmel a polgármesterek, mintegy százan, a polgármester-helyettesek, és az önkormányzati képviselők, valamint képviselőjelöltek alkották. Az Összefogás Megyénkért Szövetség a 2006-os országgyűlési választáson a *Magyar Demokrata Fórummal* közösen hat jelöltet állított Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, de együttesen is csak 13672 szavazatot kaptak, ami az országosan leadott voksoknak mindössze 0,25 százalékát tette ki. 2010-ben a pártalakulat sikernek könyvelhette el, hogy egyike volt annak a négy területi szövetségnek, amely indulni tudott az országos választáson, ráadásul az önkormányzati választáson a megyében a *Fidesz-KDNP pártszövetség*, a *Magyar Szocialista Párt*, és a *JOBBIK Magyarországért Mozgalom* mellett területi listát is tudott állítani. Az országgyűlési választáson az MDF-fel közösen két választókörzetben, Tiszavasváriban és Nagykállóban indítottak jelölteket, akik azonban, az együttesen kapott 4052 szavazattal, az egyéni választókerületekben leadott voksok 0,08 százalékával csak az utolsó helyen végeztek. Az október 3-i önkormányzati választáson viszont az ÖMSZ-nek a 26 tagú megyei közgyűlésbe két képviselőt is sikerült bejuttatnia: Helmeczy Lászlót és Bardi Bélát, Gyulaháza polgármesterét.*

Az ÖMSZ honlapja: <http://www.osszefogasmegyenkert.hu>.

Források: Összefogás Megyénkért Szövetség bírósági iratai. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság, Pk 60 013/2006. ügysz; Összefogás megyénkért: az Összefogás Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Felemelkedéséért Egyesület tájékoztató kiadványa. [Nyíregyháza]: [Összefogás Szabolcs-Szatmár-Bereg M. Felemelkedéséért Egyesület], [2002]. Alkalmi kiadvány.